

Onor. Biblioteca Universității din Cluj

Sibiu

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkezőség lapa

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A török semlegesség sarkpontja

A Dardanellák, ami alatt az Egei tengert a Márvány tengerrel összekötő keskeny szorost értjük, minden olyan háborúban, mely a Közelkeletet érinti, igen fontos szerepet játszanak. A Dardanellák a törökök birtokában vannak évszázadok óta és sikerült is megtartani annak ellenére, hogy Oroszország két évszázada nem egyszer igyekezett azokat megszerezni. Hogy Törökországnak sikerült a Dardanellák fölötti uralmat annak ellenére is birtokban tartani, hogy a múlt világháború rá nézve szerencsétlenül végződött, az azzal magyarázható, hogy a nagyhatalmak féltékenykedtek egymásra és semhogyan beleegyezzenek abba, hogy valamelyikük kizárólagosan bírja őket, inkább meghagyták Törökországnak.

Legutóbb 1940-ben Molotov szovjet külügyi népbiztos berlini látogatása alkalmával merült fel a kérdés és csak Németország ellenállásán múlt, hogy Moszkva rá ne tegye a kezét a Dardanellákra. Bár a helyzet az első világháború óta lényegesen megváltozott, a szovjetigények ma is teljes egészében fennállanak. A megoldás tekintetében ma is ugyanazok a szempontok irányadók, mint annak idején. A probléma megoldásának módjait az egyezkedések azokkal, melyeket huszonhét év előtt Szaszonov akkor orosz külügyminiszter az ántant elé terjesztett. Akkoriban a feltételeket előnyös, elfogadható és elfogadhatatlan osztályokba sorozták.

Az első, az Oroszországra nézve legkedvezőbb megoldásokat tartalmazó csoport, a csatornák megszállását tárgyalta.

A második Oroszország ellenőrzésének bevezetését tartalmazta.

A harmadik csoport az összes Oroszországra nézve kedvezőtlen megoldásokat tárgyalta.

Az első csoportban felsorolt megoldások bármelyikének érvényesülése Oroszországnak olyan erős hatalmat adott volna a kezébe, hogy újabb háború esetén a Fekete-tengerbe a leghatásosabb ellenséges flotta sem juthatott volna be. A Dardanellák kijáratánál ugyanis az Egei-tengeren fekvő néhány sziget Lemnosz, Imbrosz, Szamot-rakosz és Tenedosz is Oroszország birtokába jutott volna. Ezek a szigetek uradják a szoroshoz vezető utat és ezáltal a Földközi-tenger felől háború esetén blokádjá lehetetlenné vált volna. A szorosok mindkét partján néhány kilométer széles területű ugyancsak orosz kézbe került volna.

Az orosz, illetve az orosz-török ellenőrzési megoldás érvényre jutása esetén ez már a második csoportba tartozik a következő főbb pontok voltak az irányadók:

1. Oroszország és az összes feketetengeri államok korlátlan kereskedelmi és hadihajózási útjának biztosítása a szorosokat át, valamint Törökország kizárólagos ellenőrzési jogának megszüntetése.

2. Idegen államok hadiflottájának a feketetengeri vizokról való szigorú kitérítése és az orosz, illetve orosz-török ellenőrzés bevezetése.

3. A szorosok bejáratainál orosz katonai támaszpontok létesítése.

A harmadik csoportban fel voltak sorolva az elfogadhatatlan és Oroszországra nézve veszélyes esetek: a szorosok semlegesítése és nemzetközivé tétele.

Az 1923. évi lausannei értekezlet ebben a harmadik csoportban megemlített megoldások szellemében döntött. Rendelkezései a mai napig is érvényesek.

A semlegesítés abból áll, hogy a szorosok partjain tilos bármilyen katonai erődítmény építése. Viszont bármelyik hatalom hadiflottájának szabad átvonulni a szorosokon, csak hadműveleteket nem szabad végezni a semlegesített vizeken. A török ellenőrzés korlátozott mértékben megmaradt.

A csatornák leszerelése — katonai szempontból — nem lényeges, mert a világháború alatt bebizonyosodott, a gallipoli partraszállás, hogy a rögtönzött állások is megbízható védelmet nyújtanak az itteni földrajzi adottságok folytán kitünően megerősíthető csatornáknak.

Ami a Dardanellák nemzetközivé tételére vonatkozik, ez a jogi forma a semlegesítéssel függ össze. Ennek közismert példája a Suez-csatorna volt, ahol az ellenőrzés egy nemzetközi bizottság kezében volt. A mai megváltozott helyzetben a nemzetközi ellenőrzés a Dardanellák esetében elvesztette gyakorlati jelentőségét, de a háború utáni időkben a Szovjetuniónak számára — katonai szempontból — talán ez volt a legvalóságosabb csapás.

A szovjet részéről semmiesetre sem volna megoldás a csatornák semlegesítése vagy nemzetközivé tétele. A mostani háború bizonyítja ezt. Ha már nem tudták megszerezni, úgy az lett volna a kívánságuk, hogy az ő ellenőrzésük, illetve török-szovjet ellenőrzés alá kerüljenek,

Ez maga után vonta volna azt a követelést, hogy katonai támaszpontokat létesíthessenek a csatornák bejáratánál, amin azt Finnországban Hangó szigetén tettek. Törökország semlegességét és megtámadhatatlanságát a Dardanellák biztosítják. Ezt a semlegességet nem merték megsérteni a bolsevisták sem, akik bíztak abban, hogy Törökország az ő oldalukon avatkozik bele a háborúba.

A Dardanellák semlegessége révén lett a Fekete-tenger a szovjet flotta egérfője, mert hajóik a Krim-félsziget elvesztése után már csak a Kaukázus néhány kisebb kikötőjében húzódhatnak meg ahol ki vannak téve a német zuhanó bombázók állandó támadásainak. A Dardanellák jelentősége minden háborúban nagy és semlegességük döntően befolyásolta a mostani hadműveleteket is.

A győztes csapatok átlépték a Sztalingrád felé vezető vasuti vonalat

Német, olasz, román, magyar és horvát csapatok vágyva harcolnak a keleti harctér déli részén. Negyvenezernél több szovjet hadifogoly Rzew körül

A keleti harctér eseményei már nem tagadhatják a szovjet hírszolgálat sem és a bolsevista lapok nyíltan panaszkodnak, hogy a tengelyhatalmak győzelmei a front mögött is kedvezőtlenül éreztetik hatásukat. A pánik általános és az emberek azt beszélik, hogy csak csoda menthetné meg a vörösöket a bekerítéstől. Ez Timosenko hadseregének déli szárnyára vonatkozik, melyet a németek és szövetségeseik a legnagyobb lendülettel üldöznek. Vorosilovgrad elfoglalása után a Don és Donec között még harcoló vörös csapatok harapófogóba kerültek és nem valószínű, hogy innsikerülne visszavonulniuk. A rend a bolsevista egységek között teljesen felbomlott és vad összevisszaságban menekülnek dél és kelet felé. A németek már Rosztovot is közvetlenül fenyegetik. Ennek elfoglalása nagy csapás lenne a szovjetre nézve, mert fontos vasuti csomópont és itt vonul keresztül az egyik olajvezeték, melynek segítségével a haderőt olajjal látják el Bakuból. A másik olajvezeték Bakuból Batumba vezet, de ez nem sokat használ majd nekik, ha elvágják az itt harcoló csapatokat, melyeknek a Kaukázusba kell visszavonulniuk, ha nem akarnak megsemmisülni. A németek legközelebbi hadicélja Kalacs városa elérése, mely a Don déli folyásának hajlásában fekszik szemben Sztalingráddal. Itt a Don alig száz kilométerre van a Volgától és a két folyót csatorná köti össze. A Voronestól délkeletre és a tegnapi elfoglalt Vorosilovgradtól keletre előrenyomuló német és szövetséges hadak itt óriási bekerítő hadműveleteket végeznek és ha sikerül Timosenkonak ezt a sereg-részt körülzárni, úgy ez a vörös tábornagy hadseregének megsemmisítését jelenti.

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállásnak pénteken délből kiadott hivatalos jelentése szerint a keleti harctér déli részén gyors-egységek a Donecztől keletre visszavonuló ellenséget a Don alsó folyása felé szorítják vissza. A német és szövetséges csapatok átlépték a Sztalingrád felé vezető vasuti vonalat. Számos ellenséges csapatrész kelet felé vonulva, át akarta törni a német bekerítő csapatok vonalát. A német légierő hatásosan támogatta az összes hadműveleteket, menekülő ellenséges csapatokat és utánpótlási vonalakat bombázott.

A keleti harctér déli részén folyó harcokban igen tevékenyen vesznek részt a szövetséges csapatok is. Így június 29. óta egy magyar hadsereg, július 7. óta egy olasz hadsereg, amelyhez az olasz expedíciós hadtest is tartozik, továbbá egy román hadsereg, amely már Charkovnál is kiténtette magát, valamint horvát csapatok harcolnak együtt a németekkel.

Gyors-egységek meglepésszerűen elfoglaltak egy szovjet repülőteret, amelyen ötven ellenséges repülőgépet zsákmányoltak, részben pedig megsemmisítettek.

A Kaukázus partja mentén egy szovjet páncélos cirkáló a repülőgépek bombái súlyosan megrongáltak.

Voronezsól az ellenség minden támadását visszaverték.

A keleti front középső részén saját támadások

Buvárnaszádok az amerikai partok mentén

A Stefani iroda jelenti: Az amerikai tengerészeti hivatal közlése szerint az Atlanti-óceánon torpedóval elsüllyesztettek egy közepes nagyságú norvég hajót, mely angolzás szolgálatban állott. Az elsüllyesztés háromszáz kilométerre az amerikai partoktól történt. Ugyancsak elsüllyesztettek az Atlanti-óceánon és a Mexikói öbölben két közepes nagyságú amerikai hajót. Az Egyesült Államok kereskedelmi tengerészete január óta 395 hajót vesztett.

HÁROM ORÁNKINT EGY HAJÓ

Berlinből jelenti a Rador: A legutóbbi huszonegy óra alatt kilenc ellenséges hadihajót és kereskedelmi gőzöst süllyesztettek el. Ezek között van két szovjet buvárnaszád, amelyet finn vizeken pusztítottak el és hét ellenséges kereskedelmi gőzös, amelyeket a Fekete-tengeren, az Atlanti-óceánon és Dél-amerikai nyugati partjai közelében süllyesztettek el.

A nagy kavarodásban sokszor keresni kell az ellenséget

Berlinből jelenti a Rador: A német csapatok újabb szovjet egységeket kerítettek be és ezek kitörési kísérleteit megküszöbítették. A bolsevisták súlyos veszteségeket szenvedtek. Berlinben utáltak arra, hogy a németek az utóbbi napokban valóban meglepő sikereket értek el. Ezek a sikerek a német hadvezetőség kiválóságát bizonyítják.

A németek már a támadás első napjaiban megzavarták az összeköttetést az egyes szovjet hadseregek között, ezenkívül megakadályozták a bolsevistákat abban is, hogy újabb erősítéseket kapjanak. Ahol a bolsevisták megkísérelték, hogy ellentállást szervezzenek, ott a németek további súlyos csapásokat mértek rájuk és kényszerítették őket, hogy folytassák rendetlen visszavonulásukat. A német offenzíva olyan villámgyors volt, hogy a bolsevistáknak nem maradt idejük erősí-

tésről gondoskodni. Hangoztatják még Berlinben azt is, hogy a keleti front déli szakaszán a bolsevista csapatok annyira összekavarodtak, hogy néha még a német csapatok sem tudják, merre van az ellenség.

Az új német stratégia nagyszerű eredményeket hozott és a német szervezőképesség rendkívüli sikereket eredményezett. Német részről hangoztatják, hogy a légi erőknek a földi csapatokkal való példás együttműködése egyik biztosítéka volt a sikernek és abból a német repülő is kivétel nélkül részült. Olyan területen, ahol a közlekedési utak meglehetősen gyérek, a német légerő egész támadóerejét a legfontosabb célpontokra tudta összpontosítani. Az eddigi német sikerek rendkívül értékes kiinduló pontokat képeznek a további hadműveletekhez.

Az angolok szerint a bolsevisták területi vesztesége ijesztő

Genfből jelenti a Rador: A Times című londoni újság katonai cikkírója a keleti fronton megindult német offenzívával kapcsolatban azt írja, hogy az offenzíva eddig nem veszített lendületéből és egyáltalában nem vált lassúbbá. Ugy tűnik, hogy a németek még saját esztelenjüket is felülmulják.

Másrészt nem tagadható az sem, hogy a szovjet-visszavonulás az egész keleti front számára nagy veszélyt jelent, mert a bolsevisták rendkívül értékes területet veszítettek el és ugyanakkor a német páncélosok nagy cselekvési szabadsághoz jutnak. Nem felel meg a valóságnak, — írja a lap, — ha az angolok részéről azt állítanák, hogy a német hadigépezet összeomlás előtt áll.

A Daily Telegraph című újság katonai cikkírója megállapítja, hogy

a szovjet területvesztés ijesztő, különösen ha a Szovjetunió élelmiszerekkel való ellátására gondolnak, mert rendkívül termőképes talajt veszítettek el. Így tehát tényként lehet elfogadni azt a megállapítást, hogy a szovjet csapatoknak a Don folyón túlra történő visszavonulása legyőzetésük miatt következett be és nem stratégiai okok miatt, szabad elhatározásból történt. A keleti front déli szakaszának helyzetét londoni hivatalos körök rendkívül komolyan látják és ez megfelel a valóságnak.

A Daily Herald című újság utal arra, hogy a németek légi összeköttetése a keleti fronttal sokkal jobb, mint volt ősszel, nem is beszélve arról, hogy a német légiszállítás mindig jobban volt megszervezve, mint a szövetségeseké.

Laval ismertette a kormány jegyzék-váltásait az Alexandriánál lefoglalt hadihajók ügyében

Párizsból jelenti a Német Távirati Iroda: Pierre Laval francia miniszterelnök csütörtökön nyilatkozatot közölt a franciaországi és a külföldi sajtó képviselőivel.

A miniszterelnök nyilatkozata beszámoló azokról a jegyzék-váltásokról, melyek az alexandriai kikötőben lefoglalt francia tengerészeti egységekre vonatkozóan egyrészt a francia kormány, másrészt, a német, olasz és az északamerikai kormány között történtek.

Laval ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a jegyzékek közlése nagyjelentőségű. A jegyzékek a leghatározottabb formában felhívják a figyelmet arra, hogy az Alexandriában internált francia flottára vonatkozó bármilyen intézkedés, mely nem felel meg a francia kormány óhajának, a legsúlyosabb

következményeket vonná maga után.

A fenti közléssel kapcsolatban a bővebb magyarázatot Laval megtagadta.

Vichyből jelenti a Német Távirati Iroda: Az Alexandriában internált francia hajóhadra vonatkozóan az alábbi részleteket közli:

A Lorraine eszakhajó: 1919-ben épült, 1934-ben alakították át, vízkiszorítása 23 ezer tonna, nyolc 34 centiméteres és tízenegy 13,8 centiméteres ágyúja van. Az Urville. Duquesne és Soufran nevű cirkáló 10–10 ezer tonna ürtartalmuak, mindegyik nyolc—nyolc darab 20,3 centiméteres löveggel rendelkezik. A Duquesne Trouin cirkáló 7890 tonnás, a La Fortune Forbat és Basque torpedóhajók egyenként 1379 tonna ürtartalmuak, míg a Protee nevű tengeralattjáró 2060 tonna vízkiszorítása.

Telt ház az egyiptomi brit kinzókamrákban

Zsúfolásig megteltek a börtönök egyiptomi nacionalistákkal — A zavargások napirenden vannak — Gyűjtőtáborba viszik a kairói bennszülött lakosság vezetőit

Berlinből jelenti a Rador: Amióta Rommel vezértábornagy Egyiptom földjére lépett, Egyiptom lakossága egyre ellenségesebb magatartást tanúsít a brit katonákkal szemben, — mondotta Jamadas Khan indus főhadnagy, aki El Alameinnél hadifogságba esett. — Ezért a brit katonák egyedül nem mehetnek nyilvános helyiségekbe.

A lakosság ellenőrzésére és a katonák védelmére kirendelt detektívek számát az angolok

növelték, mert az összetűzések napirenden vannak.

A zavargások értelmi szerzői: egyiptomi nacionalista körökben keresik. Mindennap házkutatásokat rendeznek a nacionalisták és rokonaik lakásán s egyre újabb letartóztatásokat eszközölnek.

A börtönök zsúfolásig megteltek s ezért Kairóól délre gyűjtőtáborba létesítettek és ott internálják az angolok szempontjából gyanúsak minősített egyiptomi alattvalókat.

Anglia tengeri veszteségei nagyobbak mint a tengelyhatalmak jelentéseiből kiderül

Az angol parlament tegnap titkos ülést tartott, melyen a képviselők a hadihelyzettel foglalkoztak. Az ellenzék nyílt ülésen kívánta a Churchillre és kormányára kellemetlen és kényes kérdéseket megválaszolni, de a kormány a kívánságnak nem tett eleget azzal az indoklással, hogy

a tárgyalásokból és a vitából a németek esetleg hadifitkókat tudhatnak meg. Az ülés befejezése után a következő rövid és semmitmondó közleményt adták ki:

Az alsóház megvizsgálta a kereskedelmi tengerészet helyzetét és meghallgatta a kormány nyilatkozatát.

A Stefani iroda értesülése szerint amikor az angol kereskedelmi tengerészet veszteségeiről volt szó, Cranborne lord a következőket mondta:

— Az ellenség számára felbecsülhetetlen lenne minden adat, melyet most vagy később megtudna kereskedelmi tengerészetünk helyzetéről. Bizonyítékaik vannak, hogy az ellenség nem ismeri pontosan ezt a helyzetet és hassunk oda, hogy ezt ne ismerje meg a jövőben sem.

A Stefani iroda szerint Cranborne lordnak ezen nyilatkozatából nyilvánvaló, hogy

Anglia veszteségei sokkal nagyobbak, mint

azt a hivatalos tengelyhatalmi jelentések ismertették

és ezért félnek a britek attól, hogy a való helyzet nyilvánosságra kerüljön. Bizonyos az, hogy az angol szász hajózás helyzete nem irigyléreméltó és a jövőben még sokkal szomorubb lesz. Erről a tengelyhatalmak tengerészete gondoskodik.

Egyiptomban visszavetették az angolokat

A német vezéri főhadiszállásnak pénteken délben kiadott hivatalos jelentése szerint Egyiptomban, El Alamein körül az angolok újabb támadásokat intéztek a német és olasz csapatok ellen, de ezeket a támadásokat részben ellentámadásokkal visszautasították és az angolokat eredeti állásaikba vetették vissza.

Évforduló

A kor szelleme valamiképp hozzászoktatott, hogy minden kisebb-nagyobb eseményt, mely életünkhöz kapcsolódik, külső pompában és fényvel ünnepeljünk meg. Talán az események sűrű változatossága ma az ember tekintetét és beállítottságát inkább a külső, könnyű és szórakozást jelentő dolgok felé irányítja, kevesebb idő marad befelé is nézni, a lélek igazi világába.

S ha ma az egyházmegye hívei is ünnepelni akarnak, csak az elismerés és őszinte hála tisztázója hajtódik meg azon szellem előtt, amelyben sok ezer katolikus és másvallású leányifjúság száz éven át felnevelkedett. Sokok ezer hálás volt növedék őszinte hála, köszönet és hűség ragaszkodása akar ebben az ünnepelésben kifejezésre jutni a páli szent Vincéről nevezett „Irgalmas Nővérek” szerzetestársulata iránt, amely közösség ebben az esztendőben fennállásának századik évfordulójához jutott el.

1842-ben boldogemlékü Hám János szatmári püspök, hogy a katolikus leánynevelést székhelyén előbbre vigye és magas színvonalra emelje, Bécs egyik külvárosából, Gumpendorfból behozta és székhelyén, Szatmáron letelepítette, majd önálló anyaházzá fejlesztette a páli szent Vincéről nevezett „Irgalmas Nővérek” ottan élő egyik ágának kis csoportját. Hám János azt akarta, hogy székhelyén erősödjen a szerzetes ház, fiókházak létesítésére nem gondolt. A jó munka és önfeláldozó szellem azonban bejárta az egész vidéket és mindenfelől kérések soka-sága ostromolta a társulat vezetőjét, hogy küldjenek máshová is nővéreket a leányifjúság nevelésére és a szegények, árvák s betegek gondozására. A püspök halála után, már 1858-ban Haynald Lajos akkori erdélyi püspök Alba Iulia-Gyulafehérváron megalapította az első fiókházat és az „Irgalmas Nővérek” kezébe helyezte a székhelyén élő katolikus leányok nevelését.

A jószerű adakozók nagylelkűsége folytán közben Szatmáron fokozatosan megszületnek a leányiskolák, ahol helyet kaptak az óvodisták, elemisták, gimnazisták, tanítójelöltek, tanárnői pályára készülő és az árvaleányok. Majd a szatmári erdélyi és más egyházmegyek különböző városaiban telepednek le és ott is a hagyományos vincés szellemmel veszik kezükbe a katolikus leánynevelést, a szegények, betegek és árvák gondozását. 1902-ben Amerikában, Pensilvániában is letelepednek s ma már annyira megerősödtek, hogy Braddockban önálló anyaházzal működnek. S amikor a pápák a külföldi missziók fokozottabb támogatását és művelését sürgetik és hangsúlyozzák, az idők szava ebben a közösségben is termékeny talajra talált és sokan vállalták a munka és lemondás nagyobb és nehezebb részét s többen elindultak és letelepedtek Kinában, hogy a pogányok szívét megpuhítsák az evangéliumi tanítás befogadására.

A százat meghaladó fiókházzal és több mint ezer fogadalmas nővérrel büszkélkedhető szerzetestársulat ma nyugodt lelkiismerettel tekinthet vissza a jól végzett munka tudatával a százéves dicső múlt, hogy a Mindenhatóknak mindannyian hálát adhassanak a kegyelmekért és a jövőre nagyobb erőt és lendületet merithessenek.

Országunkban az Irgalmas Nővérek szerzetestársulatának Alba Iulia-Gyulafehérváron van háza és az alapítók szelleme önfeláldozó munkában tovább folytatódik.

Azok a leányok, akik valamikor az „Irgalmas Nővérek” vezetése alatt tanultak és nevelődtek, legyenek az ország bármelyik részében, július 19-én, szent Vince ünnepén köszönjék meg az Ur Istennek azt a sok jót és szépet, amit a Kedves Nővérek fáradozásából, mint maradvány értéket és emléket magukkal vittek és maradjanak hűségesek ahhoz a szellemhez, amit az önfeláldozó, Istenért a világ mulandó javairól lemondani tudó szeretet beléjük öntött. Ez adja meg az ünnepelésnek igazi jellegét és egyedüli jogosultságát.

Az országos társadalombiztosító intézet fennállásának harmincadik évfordulója

Antonescu Ion tábornagy kormányzása a társadalmi igazságosság és nemzeti felemelkedés rendszere

Bucurestiben felemelő ünnepség keretében ünnepelik meg az országos társadalombiztosító intézet fennállásának harmincadik évfordulóját. Az ünnepségen megjelent Antonescu Ion tábornagy-államvezető hitvese, Tomescu dr. közegészségügyi miniszter, Danulescu dr. munkaügyi államtitkár és számos vezető személyiség, továbbá az intézet központjának tisztviselői kara teljes számban. Danita dr. vezérigazgató mondott megnyitó beszédet. A megjelentek egy perces felállással és hallgatással

megemlékeztek a társadalombiztosító hősi halálát halt tisztviselőiről, majd Danulescu államtitkár felolvasta Antonescu Mihai professzor, helyettes miniszterelnök levelét. A helyettes miniszterelnök a kormány elismerését nyilvánítja mindazok érdemes tevékenységéért, akik a társadalombiztosítót létrehozták, munkájukkal támogatják és támogatják. Méltatja a társadalombiztosító hivatását a társadalmi osztályok közeledése terén és utalt arra, hogy

A jubileum egyben az intézmény célkitűzéseinek diadalát is jelenti

— Biztos vagyok abban, — folytatódik a helyettes miniszterelnök levele, — hogy munkásaink számot vetnek azzal, hogy ha ma nem tudunk többet megvalósítani érük, az csak a háborus körülményeknek tulajdonítható. Mihelyt ezek lehetővé teszik, a társadalombiztosítás révén

nagy alkotásokat valósítunk meg, munkásnegyedek építésével, a munkásság támogatására és ellátására szolgáló gazdasági szervezetekkel, kulturális szervezettel, a munkáscsaládok és gyermekek támogatásával s

mind ez a társadalombiztosítás keretében fog történni, mert a társadalombiztosításnak a mai szemlemben nemcsak egyéni eszköznek kell lennie,

mely révén a munkás több-kevesebb pénzbeli hozzájárulásával orvosságot kap és orvosi kezelést otthon, hanem a társadalombiztosítónak egy nagy eszköznnek kell lennie

a munkás nemzeti és szociális tisztviselői rangra való emelésében,

mogatták és támogatják. Méltatja a társadalombiztosító hivatását a társadalmi osztályok közeledése terén és utalt arra, hogy

a munkásbiztosításon túl ez az intézmény a nemzeti célok sikján elsőrendű hivatást teljesít.

Antonescu Ion tábornagy-államvezető, az ország első és legnagyobb munkása a társadalombiztosítót a munkásság jogai érvényesítőjének tekinti. Az intézet igazgatójával a helyettes miniszterelnök kidolgozta a társadalombiztosító jövőbeni működési szabályzatát és munkatervét, melynek alapján a jövőben ez az intézmény nem sok tisztviselőt fizető bürokratikus eszköz lesz, hanem

nagy nemzeti alkotásokat megvalósító és a munkásság tényleges támogatását szolgáló szociális intézmény.

hogy minden hozzájárulás, mellyel ezt az intézményt fizetéséből támogatja,

önkéntes részvételét jelképezze a munkásság felemelésére irányuló nemzeti munkában.

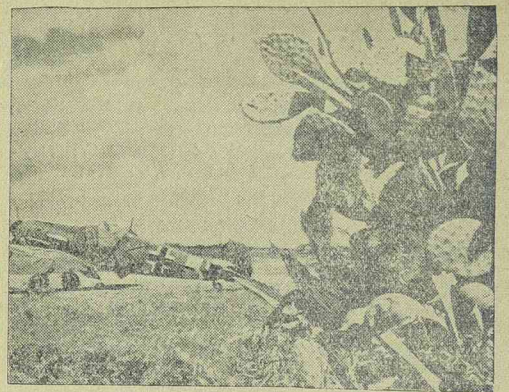
A kormány ezen az alapon újjászervezte a társadalombiztosítást. Antonescu Ion tábornagy-államvezető állama

a társadalmi igazságosság és a nemzeti felemelkedés állama,

s éppen ezért a társadalombiztosító a mostani ünnepén Antonescu Ion tábornagy-államvezető kormányzásában

saját célkitűzéseinek a társadalombiztosításnak és a munkásság támogatásának diadalát is szemlélteti.

A helyettes miniszterelnök levelének felolvasása után Danulescu dr. felolvasta a német munkafront és a német munkaügyi miniszter meleghangú üdvözlő táviratait. Ezután több beszéd hangzott el, az intézet, a munkadók és alkalmazottak nevében.

Indulásra kész német harci repülőgép az egyik délen fekvő repülőtéren

hogy Gandhi a szenvedések következtében negyven-négy kilóra fogyott, de nem látszott soha olyan erősnek, mint most. Hatvanhat éves, de telve van energiával és harcikedvvel. Gandhi kijelentette, hogy az angoloknak vagy el kell ismerniök India függetlenségét, vagy fel kell készülniök a legsúlyosabb következményekre. Indiában, mondotta, nyíltan folyik a forradalomra való felkészülés. A forradalom a leghevesebb formában törhet ki, ha az angolok továbbra is kihívóan viselkednek. Olyan Indiát akarunk, mely tetteken és nem szavakon alapul. Ezuttal nem szándékozom gá'at vetni a függetlenségi mozgalmaknak. Ha az angol rendőrség letartóztatna, akkor ennek belátáhatatlan következményei lennének, — fejezte be nyilatkozatát Gandhi.

INDIA ÉS KINA

Bangkokból jelenti a Rador: New-Delhiből származó értesülés szerint Pandit Nehru kijelentette, hogy India ipari fejlődése csak az indusokra tartozik és nincs szükségük idegen segítségre. Pandit Nehru még azt is kijelentette, hogy Indiának Kinával való együttműködése szöba sem jöhet.

Amerika megszakította a konzulátusi összeköttetést Finnországgal

A Német Távirati Iroda értesülése szerint az Egyesült Államok kormány minden konzulátusi összeköttetést megszakított Finnországgal. A finn-amerikai konzulátusi kapcsolatok megszüntetésével egyidejűleg a washingtoni kormány felszólította a helsinki kormányt, hogy az Egyesült Államokban működő összes finn konzulátusokat zárassa be.

Az osztálysorsjáték első napi húzásának eredménye

Az állami osztálysorsjáték negyedik osztályának első napi húzásán a következő sorsjegyeknek jutott nagyobb nyeremény: 800.000 lejt nyert a 39485 számú sorsjegy. Egyenként százezer lejes nyereménnyel húzták ki a 60648 és a 70492 számú sorsjegyeket. Nyolcvanezer lejt nyert a 4235 számú sorsjegy. Egyenként hatvan ezer lejt nyeremény jutott a 18576-66968 és 57616 számú sorsjegyeknek. Negyvenezer lejt nyert a 26765 számú sorsjegy. 30.000 lejes nyereménnyel húzták ki a következő számokat: 79630, 30200, 42086, 58414, 46154 és 64367. Huszezer lejes nyeremény jutott a következő sorsjegyeknek: 59925, 25727, 31149, 16270, 34176, 7175, 30719, 8707, 45282, 33696 és 9735. Tízezer lejt nyertek a 70780, 23072, 36142, 6020, 8094, 17282, 23570, 47080, 45998, 16474, 55223, 75353, 43257, 22165, 43723, 42619, 24727, 425, 54957, 45966, 19806, 44241, 34370, 40237, 6370, 29132 és 43368 sz. sorsjegyek. Ezankjvül számos sorsjegy nyert még 8000, 7000 és 6000 lejes nyereményeket. Számhibákért felelősséget nem vállalunk.

London időszerületlennek minősítette az indiai nemzeti kongresszus követeléseit

Kardélen a brit-indus viszony — Kibékülnek az indusok és muzulmánok — Rendkívül súlyos következmények várhatók

Az indiai nemzeti kongresszus határozata általános megdöbbenést keltett Londonban és Washingtonban. Az angol sajtó, — s így a többi között a kormányhoz közelálló Times — azt írja, hogy a brit csapatoknak Indiából történő, feltétel nélküli kivonulására irányuló követelés időszerületlen, mert Nagy-Britannia ellenségei India kapujában állanak. Brit vélemény szerint ugyanezen okból most nem lehet

szó az indiai alkotmány megváltoztatásáról sem. Az Északamerikai Egyesült Államok politikai körében a vhardai döntés villámcsapás erejével hatott, mert abban reménykedtek, hogy az indiai nemzeti kongresszus felfüggeszti követeléseit a háboru befejezéséig. Amerikában nem titkolják, hogy az indiai probléma elmérgesedett és nagy veszélyt jelent Anglia számára.

Indiát emberek vágóhidjává alakítják át az angolok

Rómából jelenti a Rador: Subhas Chandra Bose indus nacionalista vezér a Nisi Nisi című japán lapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy India lakosai, pártkülönbség nélkül, teljesen egyetértenek India függetlenségének kérdésében. Az indus vezér ezután azt mondotta, hogy

a brit csapatok azon a ponton vannak, hogy emberek vágóhidjává alakítsák át az országot.

Ezért az indiai kongresszus határozottan állást foglalt az angol hadsereg indiai jelenlétével szemben.

— Ami az angolbarát elemeket illeti, — folytatta Bose, — ezeket nem kell komolyan venni.

A muzulmánok és indusok viszonyát illetőleg Bose hangsúlyozta, hogy mindkét részről a legmelegben óhajtkák az egymás közötti megbékélés.

A két faj közötti egyenlőtlenségeket az

angolok szították, akik minden lehető elkövetek annak érdekében, hogy megakadályozzák India lakosainak egységbe tömörülését.

— Ha az angolok megtagadják a kongresszus követelését és nem vonulnak ki Indiából, a lakosságnak nagyon súlyos eszközökhöz kell majd folyamodnia.

Indiának a keletázsiai élettérbe való beilleszkedésével kapcsolatosan Bose hangsúlyoz a, hogy az indusok célja a függetlenség, de nem az elszigetelődés.

BELÁTHATATLAN KÖVETKEZMÉNYEI LEHETNEK GANDHI LETARTÓZTATÁSÁNAK

A Stefani iroda közli a londoni News Chronicle című lap munkatársának Gandhi hindu népvézérről folytatott beszélgetését. A tudósító megállapítja,

FORUM (Arad) nyáron is nagy filmeket játszik. Városunk egy-déli jól szellőztetett kellemesen hűvös terme. Telefon 20-10. Híradások 5, 7-15, 9-30. Mindennap 3-kor matiné 30 lejes helyárrakkal

HOLNAP PREMIER! A szezon egyik legmeghatóbb filmdrámája

Élet a keresztutnál A főszerepben Lil Dagover Willi Fritsch Tasnády Mária

Ma utoljára Ma utoljára **A szerelmi háromszög** Loretta Young, Warner Baxter 22. sz. híradó a Szebaszfionli harcokkal

URANIA sláger filmszínház (Arad) Telefon 12-32. — Hűvös terem

Előadások 5, 7-15 és 9-30. 3-kor matiné olcsó 30 lejes helyárrakkal Gondjai vannak? Felednie kell őket, de hogyan? Jöjjen el nézze meg Amerika 4 legjobb sztárjának vígjátékát

Madeleine Caroll, Fred Mac Murray Allan Jones, Akim Tamiroff a

Mézeshetek Baliban

ONC-UEFA 22. számú háborus híradó

HIREK

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

1, Piata Brătianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Beolása
hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hónap 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hetilapnapokon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hatóságoknak, közhataloknak és közintézményeknek,
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
mendes előfizetési díj kétszerese.

A bajnoknő megütötte a bokáját

Sonja Hennie, a mozisínésznővé vedlett egykori
nikorosolyázó világbajnok már évekké elelőtt el-
hagyta hazáját, Norvégiát és a gyors meggazdagodás
reményében Amerikában telepedett le. Eljente oly
filmekben vállalt szerepet, ahol csillogtathatta tudását,
utólrheretennek tűnő korcsolyázó művészetét és
ezek a filmek sikert is arattak.

Sonja Hennie azonban nem azért volt hiu terem-
tés, hogy megelégedjen annak figyeltetésével, amihez
ért. Fijmájában egyre inkább háttérbe szorult a sport
és előtérbe jutott a színpad, émelegy, jellegzetesen
amerikai film-mese. A végén már Sonja Hennie in-
lább csokjózott, mint korcsolyázott a filmen. Ebben
vizont, — a színjátásában és „kélekeiben” — hiába
akart versenyezni amerikai vetélytársnőivel. A kor-
csolyázásán kívül azok mindenhez jobban értettek,
mint Sonja, az édes.

Igy történt meg, hogy a bajnoknő-művésznő
népszerűsége megrendült, a napokban pedig a new-
yorki bíróság elé állították. Menedzsere emelt vádat
ellené, azzal az indoklással, hogy 1936-ban a jégmü-
vésznőre és velejáró családjára egy vagyont költött,
de mikor a fizetésre került volna a sor, Sonja Hennie
jeges közönnnyel elzárkózott követelése teljesítése
elől. A tanuvalomások elhangzása után a bíróság be-
bizonyított, hogy a vádat és „csekély”
77.659 dollár megfizetésére kötelezte a jégprimadon-
nát, sőt még a szépen profitáló bajnoknő akkori jó-
vedelmének 20 százalékát is megítélte. Sonja Hennie
idegrohamot kapott, ez azonban mitemsem változott a
ténveken. Valamivel szerényebb életmódot folytat
majd ezután. Ennyi az egész. Maradt még neki, így is
bőven mit aprítani a tejbé.

Mindössze az a kérdés, mikor lép fel legközelebb
egy új „korcsolyás-filmben?”

Mert most — megütötte a bokáját

(—misz.)

— Olaszok a francia miniszterelnöknél. Párisból
jelenli a Rádor: Lavall francia miniszterelnök a Matig-
non palotában csütörtökön kihallgatáson fogadta
Gino Buti olasz nagykövetet és a mérnökök, valamint
technikusok nemzeti bizottságának tagjait.

— A horvát honvédelmi miniszter elutazott
Szlovákiából. Pozsonyból jelenli a Rádor: Kvaternik
tábornagy, horvát nemzetvédelmi miniszter csütörtök-
kőn délután utazott el különvonaton a szlovák fővá-
rosból, ahol több napig tartózkodott. Bucsuztatására
az állomáson megjelent Csatos tábornok, szlovák
nemzetvédelmi miniszter és számos szlovák tábornok.

— A volt argentin államelnök temetése. Buenos
Airesből jelenli a Rádor: Nagy gyásznaposság keret-
ében temették el Ortiz Róbert volt argentin köztár-
sasági elnököt, akinek állásához méltóan megadták a
katonai tiszteletet is.

— A gyermekotthonok naptárában a gyermek-
otthonok, csecsemőgondozók, napközi otthonok rö-
vid ismertetésén kívül ez intézményekről, esetleg vez-
etőikről fényképek is lesznek. Ezeknek is muelőbbi
szives beküldését kérjük a Fratelja-ujkissodai (jud.
Timis) református lelkeszi hivatalba.

— Nagy tüzvész, Madridból jelenli a Rádor: Va-
lencia tartományban hatalmas tűz keletkezett, amely
a hegyek közti erdőállományokban végzett pusztítá-
sokat. Sikerült a tűz tovatérjedését meggátolni.

— Nagyszerű rizstermés Japánban. A japán föld-
művelésügyi miniszter a legutóbbi minisztertanácson
bejelentette, hogy Japánban rekord rizstermésre le-
het az idén számítani, ha váratlan körülmények nem
gátolják meg a termés beérését.

— Öngyilkosság az erdőben. A Timisoara-temes-
vári vadászterdőben az egyik fára felakasztva holtan
találták Kovács Mihály ötvennyolc éves Dumbavita-
i szén-ési lakost, aki öngyilkos lett. Az orvosi vizsgá-
lat megállapította szerint az életum ember három nap
előtt követte el tettét, de holttestét csak most
találták meg.

Öt perc kistörténelem

Örült Johanna sírontuli szerelme

A tragédiák nemcsak a szegény embereket fe-
nyegetik. Igen sokszor a hatalmas, irigylet uralkodó
élete szomorubb, mint utolsó alattvalójának az élete.
Természeti törvény, hogy az ember boldogulást akar,
nyugodt életet és boldogságot, ha ezt eléri, akkor nem
rontos az, hogy milyen magas rangot ért el a társas-
calomban.

Örült Johanna minden bizonyai szívesen le-
mondott volna az uralkodásról, ha egy csepp boldog-
ságot talál. Nem is voltak meg benne az uralkodáshoz
szükséges belső tulajdonságok s mégis egy nagy or-
szágot kellett kormányoznia. Az ezeröttszázás évek
elején egész Európa az örült királyné udvarában le-
folyt eseményekről beszélt, mindennap adódott va-
lami szenzáció.

Johanna a féltékenység betege volt. Tizenhét
éves korában férjhez ment Fülöp habsburgi herceg-
hez. Hozományul a spanyol trónt kapta. Fülöp volt
az első Habsburg-házbeli uralkodó a spanyol trónon.
Korának egyik legszebb férfija. Valóságos férfiszép-
ség, akit a nők körülrajongtak és ennek megfelelően
csapodár életet is élt. Johanna hercegnő Ferdinánd
király leánya szintén nem volt csunya, de nem volt
szépség sem. Csendes természetű leány volt, aki már
kora gyermekiségétől félrehúzódt és szerette a ma-
gányt. Johanna korán árvaságra jutott, a spanyol fő-
urak férjet kerestek számára s a legalkalmasabbnak
Fülöp herceget találták. Fülöp gazdag volt, szép s
mindazon tulajdonsággal rendelkezett, amire egy
uralkodónak szüksége van. Az ezeröttszázadik év má-
rciusában világraszóló, fényes ünnepek között
megtörtént a királyi esküvő. Johanna boldog volt,
keresve sem találhatott volna szebb férjet Fü-
löpnél. Jóllehet házassága előtt három nappal ismerte
csak meg jövőendőbeli férjét, halálosan szerelmes lett.
Fülöp is szerette fiatal feleségét, de közben azért foly-
tatta csapodár életét. A királyné már a házasság
megkötése utáni héten igen heves féltékenységi jele-
netet rögzített. Természetesen nem alaptalanul. Jo-
hanna, aki azejőtt is hajlott a buskomorságra, most
valóságilag örültnek lett a szerelmének és a féltékeny-
ségnek. Így is neveztek Európaszerte: „Örült Johanna”,
a királyt pedig „Szép Fülöp”-nek nevezték el.
Igy beszél róluk a történelem is. Szép Fülöp hamar-
osan elhagyta Johannát és Madridból Hollandiába
utazott. Körülvette magát asszonyokkal és dözslő

életet élt. Johanna pedig örüiten szerelmes volt és só-
várgott férje után.

Természetesen, a kicsapongó életet Fülöp szer-
vezete nem bírta soká. Ezeröttszázharomban, huszon-
nyolc éves korában meghalt. Johanna azonban még
a halála után is szerette és éppen olyan féltékeny volt
ra, mint életében. A holttestet Spanyolországba szállí-
tották és Burgosban temették el. A királyné azonban
szigorú parancsot adott, hogy Fülöp holttestét egyet-
len asszony szemének sem szabad látnia.

Ettől az időtől fogva Johanna teljesen elhanya-
golta az ország kormányzását. Minden idejét azzal
töltötte, hogy Fülöp lelkiüdvéért imádkozott. Ha mi-
niszterei aláírást kérték valamilyen fontos állami
ügyben, ejtatsította őket.

— Hagyjatok engem békén — mondta, — ne-
kem csak az a dolgom, hogy férjem lelkiüdvéért
imádkozzam!

Két év mult el Szép Fülöp halála után. A király-
né élete azonban hajszálnyt sem változott. Ezeröt-
százötben elhatározta, hogy Fülöp holttestét Burgo-
sól áthozatja Granadába. Kijelentette azonban, hogy
még egyszer látni kívánja Fülöpöt. Felbontatta a
kettős koporsót, mely a holttestet rejtette és sokáig
nézegette az immár porladozó csontokat. Valamennyi
európai udvarban erről a különös második temetés-
ről beszéltek. Johanna második temetést rendezett
haltott férjének. A koporsót pompás négyfogatu ko-
csira helyezték s éjtszaka elindultak vele Burgosból
Granáda felé. Spanyolország nemesei és papok kísé-
ték egész uton a gyászkocsit. Mindig éjjel utaztak,
mert Johanna kijelentette, hogy annak az asszony-
nak, aki elvesztette élete napját, nem szabad a nap
világosságát látnia. Ha egy városba értek, a kopor-
sót vagy a templomban, vagy a kolostorban felrava-
tajozták. Johanna még két évve Fülöp halála után is
éppen olyan féltékeny volt, mint annak életében.

Az örült királyné uralkodása természetesen a
legnagyobb zavart kellette az országban, végül is
Ximeus biboros, aki az ország ügyeit vezette, meg-
fosztotta Johannát a tróntól és I. Károlyt ültette
helyébe.

Johanna még huszonkét éven át imádkozott kora
hajnalán késő éjtszakaij férje lelkiüdvéért, most már
azonban kolostori magányban.

— A Vörös Kereszt kérelme. A Vörös Kereszt
Egyesület Timisoara-temesvári fiókjá kéri mindazo-
kat, akik a Vörös Kereszt működését bemutató film
előadására meghívót kaptak és a meghívót a filmelő-
adás estéjéig, július 10-ig nem juttatták vissza, hogy
a meghívó beléptijegyen fejtüntetett árat fizessék be
a Vörös Kereszt Egyesületnek a Kulturpalota első
emeletén levő 38 számú irodahelyiségében.

— Lemondott a kubai pénzügyminiszter, aki csak
néhány hónap előtt nyerte el ezt a tiszteletet. Lemondá-
sának okai ismeretlenek.

— Adományok. A Timisoara-temesvári dr. Ka-
kuk csecsemőgondozó és napközi gyermekotthon ja-
vára, az intézet vezetőségénél, újabban az alábbi adó-
mányok folytak be: Irgalmasok 1000 lei, H. (Szent
Antal nevében) 1500 lei, N. N. 1000 lei. — Itt emlit-
jük meg, hogy a gyermekotthon kicsinyei számára
hálásan fogadnak zöldséget — és főzelékeket. Aki-
nek zöldségeket van és módjában áll a szegény-
sorsu gyermekek támogatása, adományaival gondol-
jon a Kakuk-otthon apró emberpalántáira is.

— Lázás munka a spanyol hajógyárakban. Mad-
ridból jelenli, hogy legközelebb elkészül egy új tí-
pusu aknavető hajó, mely hátásában az összes eddigi
hasonló hajókat felülmúlja. Jelenleg a spanyol hajó-
gyárakban összesen százhetvennégy hajó épül 731
millió pezeta értékben.

— Megszökött jegyző. Bucurestiből jelenli a Ra-
dor: A belügyminiszterum közli, hogy Aron Aureli
az Albamegyei San Benedic község jegyzőjét elmoz-
dították állásából, mert az összpontosított család-
jainak segélyezésére szánt 65.900 lelei együtt eltűnt.

— Egész család a beomlott ház romjai alatt. Isz-
tanbulból jelenli a Rádor: Hatalmas hőség után ir-
tózatos vihar keletkezett, amely a városon végig szá-
guldva, jelentős károkat okozott. Két ház összeomlott.
Az egyik ház romjai maguk alá temettek egy egész
családot. A család mindenegyes tagja sérüléseket
szenvedett.

— Rongyszedés nagyban. Londonból jelenli,
hogy az angol közellátási miniszterum a törvényes
felhatalmazás alapján rendeletet adott ki, melynek ér-
telmében börtönnel és ötszáz fontig terjedő pénzbir-
sággal sújtják mindenkit, aki a textilhulladékot nem
szolgáltatja be, hanem azt eldobja.

— Elhunyt református püspök. Budapestről je-
lentik: Pálóczi Czizke István, a magyarországi Fej-
vjdék nyugalmazott püspöke, Budapestben nyolcvan-
két éves korában meghalt. Az elhunytat 1922-ben
választották meg püspökké és az egykori Csehszlo-
vákiában a magyarságnak egyik vezére volt. Értékes
irodalmi munkásságot is fejtett ki.

— Hajóépítő főiskola nyílik meg a japáni Naga-
sakiban a jövő tanévben. Ez az első ilyenmü iskola
lesz Japánban.

— Rómái kőkoporsót találtak Cordovában. Cor-
dovából jelenli a Rádor: A Piazza Almagnan végzett
földmunka alkalmával régi rómái kőkoporsó került a
felszínre. Megállapították, hogy a kőkoporsó, melyet
művészai domborművek díszítenek, a kereszténység
megelőző századából való.

Takarékoskodjunk a kenyérrel!

— Farkascorda megtámadott egy gulyát. Sas-
cutrói jelenli, hogy a Siret völgyében, Valea Seaca
község határában legező állatokat farkascorda tá-
madta meg. A vadállatok több tehenet szétszaggat-
tak. Az állatokat őrző emberek a fákra menekültek
az éhes ordások elől, míg a gulya megmaradt állatai
mindenféle szétszóródtak.

— Hóhullám Spanyolországban. Madridból je-
lentik: Egész Spanyolországban óriási a hőség. Sze-
vilában tegnap árnyékban ötvenegy fokot mutatott
a hőmérő. Ilyen melegre évek óta nem volt példa.
Erre való tekintettel az egyházi hatóságok a körme-
netek tartását is felfüggesztették.

— Tehenet fejő kigyó. A Bayonne melletti On-
dres községben egy fiatal parasztlány észrevette,
hogy tehenük, amely egész nap a közeli erdőben legel,
nem ad tejet. Bizonyosra vette, hogy a tehenet valaki
megfeji és ezért az egyik napon lesbeállt, hogy tetten-
érje a tolvajt. Legnagyobb ijedelmére azt látta, hogy
amikor a tehen az erdő szélén levő fákhöz ért, egy
óriáskigyó rávetette magát az állatra és kijtta fejét.
Kijátozására előkerült két katona, akik a kigyót meg-
ölték. Később kiderült az is, hogy a tejet kedvelő
óriáskigyó egy cirkusból szökött meg.

Az amerikaiak elsúlyesztettek egy hadifoglyokat szállító hajót

Tokióból jelentik: A Csendes-óceán déli részén egy amerikai buvárnaszád elsúlyesztett egy japán szállítóhajót, melyen ezer ausztráliai hadifogoly volt. A japánok ezeket a foglyokat biztonságosabb övezetbe akarták szállítani. Az ausztráliai hadifoglyok legnagyobb része a támadás következtében életét veszítette.

AMERIKA MÉG VÁR A HADMŰVELETEKKEKEL

Genfből jelentik a Német Távirati Iroda: Az Evening Standard című angol lap értesülése szerint Washingtonban elhatározták, hogy egyelőre nem kezdnek nagyobb arányú katonai műveletekbe az Aleuták

szigeteinek visszafoglalásáért és csak alkalmi bombatámadásokat intéznek a japán hajózás ellen. E határozat oka az, hogy az amerikai főparancsnokság nem akarja másodrendű arcvonalon foglalkoztatni csapatait, — írja a lap. — Washingtonban a tengelyhatalmak egyiptomi győzelmeit és a keleti fronton aratott diadalmait sokkal veszélyesebbeknek tekintik, mint az Aleuták két szigetének a japánok által történt elfoglalását. Az Egyesült Államok közvéleményét rendkívül meglepte az a gyorsaság, mellyel a németek a hadműveleteket végrehajtják, — fejezi be cikkét az Evening Standard.

Japán felkészült az eilenség megsemmisítésére

Tokióból jelentik: Tozso japán miniszterelnök egyik politikai társaság ülésén beszédet mondott, melyben foglalkozott az eddigi harctéri eredményekkel is. Kifejtette, hogy a japán hadsereg teljesen felkészült a támadó háborúra és az eilenség megsemmisítésére. Hangzottatta az ország törelen elszántságát a győzelem kivívására.

közigazgatás tanfolyamot rendez. Már ez is mutatja, hogy a Fülöp-szigeti lakosoknak milyen fontos szerepet majd a nagy Keletázsában. A közigazgatási tanfolyamot a Luzon szigetén levő Clarkfieldben, az amerikai helyőrség volt székhelyén tartják.

JAPAN ELŐNYOMULÁS KINÁBAN

Tokióból jelentik, hogy japán csapatok tegnap reggel elfoglalták a Csekiang tartomány délikeleti iparvidékét. A japán csapatok semmiféle ellenállásba nem ütköztek.

JAPAN KÖZIGAZGATÁSI TANFOLYAM

Tokióból jelentik a Rador: Manillából közlik, hogy a Fülöp-szigeti hadifogoly tisztek számára a japán

ELSÜLYEDT TÖRÖK BUVÁRNASZÁD. Isztambulból jelentik a Rador: A Soldiray nevű török tengeralattjáró a tharnakolari kikötő előtt elsúlyedt. Az elsúlyedés okát eddig még nem állapították meg. Számos hajó a tengeralattjáró segítségére sietett, abban a reményben, hogy sikerül az ötvenhét főnyi személyzetet megmenteni. A török tengerészeti hatóságok mindent megtettek a tengeralattjáró kiemelése érdekében. A török tengeralattjáró ezerkétszáz tonnás modern hajó, amelyet 1939-ben állítottak a török haditengerészet szolgálatába.

— Német katonák a pápánál. Rómából jelentik a Rador: XII. Pius pápa az általános fogadtatás után a pápai diszörség termében mintegy negyven német tisztet és katonát fogadott kihalgatáson.

— Az amerikai képviselőház újabb adókat szavazott meg. Bernből jelentik a Rador: Washingtonból származó értesülés szerint az amerikai képviselőház megszavazta az újabb adókra vonatkozó törvényjavaslatot. Az újabb adók hat milliárd és huszonöt millió dollárral növelik a kincstár bevételeit. Roosevelt elnök értekezletre hívja össze Amerika gazdasági és ipari életének vezetőszemélyiségeit. Az értekezlet az infláció elkerüléséhez szükséges intézkedéseket fogja tanulmányozni.

— Öngyikosság. Kőműves János 88 éves Rovine-magyarpécskai gazda saját maga készítette hancsoköljére felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt. Tettének oka egyelőre ismeretlen.

Futárindításunk

BUCURESTI-be hetenként egyszer, TIMIȘOARA-ra NAPONKÉNT.

Bármilyen megbízást pontosan és lelkiismeretesen ellát az

RECLAMA

Hirdető iroda, Arad, Mihailescu 8. Tel: 17.11

— A Timișoara-temesvári mentők kérelme. A Timișoara-temesvári mentők a társulat zavartalan működésének biztosítására július 10 és augusztus 20 napjai között rendkívüli gyűlést rendeznek. A gyűlést egytől százig számozott és a rendőrség által látmozott gyűjővelkel, valamint téglajegyekkel végzik. A mentők kérik a város lakosságát, hogy a társulatot minél hathatósabban támogassák, mert ezáltal a közhasznú intézmény további működését biztosítják.

— Toivaj az aradi Lidóban. Az aradi Lido vendéglő tulajdonosa panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek mintegy huszezer lei értékű fehérneműt loptak lakásáról. A rendőrség keresi a tetteseket.

— Az elvesztett élelmiszer-jegyfüzet pótlása. Timișoara-temesvár város gazdasági hivatala közleményt adott ki, amelyben a következőket mondja. Akik elvesztik élelmiszer-jegyfüzetét, annak kiadása kérvényt kell betherjeszteni. A kérvényben le kell írni az elvesztés körülményeit és az élelmiszerjegyek számát. A kérvényen a háztulajdonos igazolja, hogy az illető nem vásárol az elvesztett élelmiszerjegy alapján. Ha a háztulajdonosról van szó, aki élelmiszerjegyét elveszti, az igazolást a kereskedő adja, aki néi kenyér, cukor és olaj vásárlására beiratkozott. A kérvényt a kerületi rendőrségre kell vinni, ahol a megejtett nyomozás után megállapítják a kérvényben foglaltak valóságát. Csak ezután iktatják a város házában a kérvényeket, ugyanakkor a pénzügyigazgatóság nyugtáját is be kell terjeszteni, amely szerint a kérvényező 150 lei-t fizetett az elvesztett jegyek megsemmisítésére vonatkozó közleménynek a hivatalos lapban való közzétételére. A kérvény iktatásáért számított harminc nap elteltével adnak ki új élelmiszerjegyeket. Közlök még a város, hogy ezen eljárásához szigorúan ragaszkodnak és kivételnek nincsen helye.

— Hősi halál. Harsányi Márton, a Rovine-magyarpécskai Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet ügyvezető igazgatója, az Aiud-nagynyedű Hangya szövettség felügyelőbizottságának elnöke, a Nadlac-nagylaki villanytelep Rt. ügyvezetője, a Rovine-magyarpécskai atlétkai klub feltámasztója és felvirágoztatója, önkéntes szakaszvezető, június 26-án a szabasztopoli harcokban 39 éves korában hősi halált halt. Édesanyján kívül testvérei gyászolják, de halála őszinte részvétet keltett nagyszámu ismerősei körében is.

— Házasság. Szabó Giz, Arad és Schrodt Sándor (Timișoara-Temesvár) e hó 19-én délután félhat órakor tartják esküvőjüket az aradi római katolikus templomban.

— A kutba szédült és belefullt. Curtici-Kürtös községben különös szerencsétlenség történt. Ardelean Teodor 71 éves gazda vizet akart meríteni a kutból, ekközben azonban megsédült és belefulladt a kutba. Mire kihúzták, már halott volt, belefulladt a vízbe.

A Romániai Magyar Népkeözösség hivatalos közleményei

Tegnap számunkban beszámoltunk a Romániai Magyar Népkeözösség hivatalos közleményéről, mely a Népkeözösség országos elnökségének és a vidéki tagozatok vezetőségének névsorát ismertette. A névsor kiegészítésül ma az alábbi közleményt kaptuk:

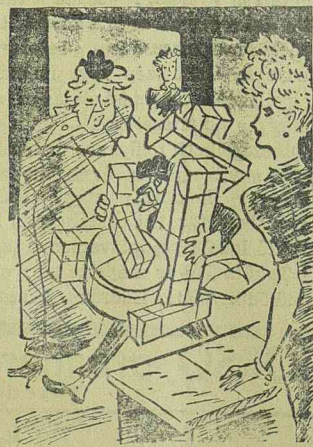
A Caras-Krassómezei szervezet vezetésével az Oravita-oraviczai városi szervezetet bízták meg, melynek vezetősége a következő: Elnök: Szabó József dr. ügyvéd, ügyvezető elnök: Rónai István nyugdíjas. Ajelnökök: Ottilik Tibor cégjegyző és Lindner István ügyvéd. Főtktár: Ottilik Tibor cégjegyző.

— Elhunyt pénzügyi irodatiszt. Molnár Albert nyugalmazott pénzügyi irodatiszt a Tarnava-Mec-Kiskülküllő megyei Cornesti-Sövényfalva községben negyvenhat éves korában hirtelen meghalt. Gyászolja özvegye, született Benkő Erzsébet, nővére, apósa és kiterjedt rokonság. Az elhunyt hosszú időn keresztül Tarnaveniben-Dicsőszentmártonban a pénzügyigazgatóságnál teljesített szolgálatot és mindennél őszinte tiszteletnek örvendett. Temetése nagy részvét közepette ment végbe.

Mozi

Szombaton, július 18-án Aradon a mozik műsora a következő: Aro: A postamester (német film). Corso: A cirkusz hősei (német vígjáték). Forum: Élet a keresztútnál (német film). Uránia: Mézesetek Baljban (amerikai film).

Szombaton, július 18-án Timișoara-Temesvárott a mozik műsora a következő: Apolló: A szülők között; Capitol: Verdi szerelmei; Thalja: A sors karmaiban; Corso: Az önfeláldozás élesapata; Roxy mozi: A vér nem válik vízze.

— SZIGORU FELESÉG

— Emil, ne kacsints a kisasszonyra!

Ügyeletes gyógyszerárak

Szombaton, július 18-án Aradon a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Rozsnyai (Avram Iancu-ter) és Ghinaciu (Aurel Vlaicu-utca).

Szombaton, július 18-án Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak tartanak ügyeletes szolgálatot: Belváros: Irgalmasok (Sft. Ioan-utca), Gyárváros: Jahner R. (Stefan cel Mare-utca), Erzsébetváros: Keiler (Carol-u'), Józsefváros: dr. Getterbarm (Vacarescu-utca), Mehelában a Corvin, Frate-Ha-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerárak.

ARAD

KERT, ARAD
TELEFON 24-45

Előadások
3, 5, 7 10 és este
9 30-kor a kertben

EGYETLEN NYÁRI SZÓRAKOZÓHELY ARADON

Ma! PUSKIN világsikert aratott novellájának filmváltozata

A postamester

(der Postmeister)

HEINRICH GEORG, HILDA KRAHL-al

Babuczay György riportja:

Látogatás Bucurestiben a Magyar Népközösség irodáiban és a magyar egyházaknál

Szépen működik a bucuresti reformátusok szegénységélyezési akciója
Magyarok, akik elismerést szereznek a román fővárosban

A bánási magyar ujságíróknak, aki néhány héttel Bucurestiben tartózkodott, természetesen első útja a Magyar Népközösség központi irodájába vezetett. Nagy itt a forgalom és sok a munka, mert sok magyar ember fordul ide ügyes-bajos dolgaival, elintéztetőjével. Az első szobában katógó írógép mellett Hamar Béláné a főváros református lelkészének és a Romániai Magyar Népközösség bucuresti tagozata elnökének rokonszenves felesége ül; az irodába érkező személyeket ő fogadja, mindenkihez van néhány kedves, barátságos, vigasztaló szava. Mellette az íróasztalnál Labud István fiatal tisztviselő. Alba-Iulia-gyulafehérvári főiskolai hallgató dolgozik. A második szobában Balázs Mária tisztviselőnő tárgyal a felekkel, utbaigazításokat és tanácsokat ad, — ő az, aki az iroda minden egyes aktáját ismeri. Reggeltől estig ugyszólván megállás nélkül dolgozik asztalán hatalmas aktacsomó. A harmadik szobában éppen az irodavezetés átadása, illetve átvétele történik, amikor az ujságíró bekopogtat oda, — a mintegy tíz napja Bucurestiben tartózkodó Gyárfás Elemér dr. országos elnök adja át a teendőket Parecz György dr. országos főtitkárnak. Ők ketten felváltva vezetik a központi irodát, amelynek irányítása sok hozzáértést, áraposztalást és nagy körültekintést igényel. Szükség esetén Nagy Miklós dr. Átind-nagyenyedi ügyvédet, központi titkárt is belevonják ebbe a munkába.

A központi iroda

elsősorban közérdekű ügyekkel foglalkozik, felkérésre közbenjár egyházi, iskolai és gazdasági kérdésekben, de természetesen egyéni panaszok és sérelmek orvoslásán is fáradozik; továbbítja a minisztériumokhoz és egyéb hatóságokhoz Románia valamennyi magyarjának — a népközösségi tagoknak — a kérvényeit és szorgalmazza azok elintézését. Az illető magyarnak az illetékes megyei népközösségi tagozathoz kell fordulnia hivatalos elintéztetőjével és ha az ügy természete úgy kívánja, a kérvényt onnan tovább eljárás végett a központi irodának terjesztik fel.

— Számtalanszor megtörténik, — mondja Parecz György dr. országos főtitkár — hogy a kérvényt a fél közvetlenül a központi irodának küldi, a megyei tagozati iroda megkerülésével és helytelenül megszerkesztve a kellő okmányokat nem csatolva. Ilyen esetekben a kérvényt a lehetőség szerint átírjuk, ha azonban hiányzanak okmányok is, vagy a kérvény elkészítése körüli egyéb szabálytalanság történt, az ügy elintéztése késedejmet szenved, mert sok időt vesz igénybe az ilyenkor szükséges levelezés. Előfordul az is, hogy valaki levelet ír a központi irodának, hogy körülbelül ekkor meg ekkor kérvényt küldött valamelyik minisztériumba és anélkül, hogy közölné az ügy számát — amit nem is közölhet, mert nem tudja kezében csak a postai feladóvevény van. — Az elintéztése megsürgetését, ilyenkor kevésszámú tisztviselőinknek órákig kell keresgélniük valamelyik lktatóhivatalban, amíg megtalálják az aktát.

— Sok a dolog — fejezi be nyilatkozatát Parecz György dr. — mert bár a romániai magyarság lélekszáma alaposan megcsappant, az iroda munkája nem csökkent ugyanolyan arányban. Annakidején több volt a tisztviselő és megfordultak az irodában a magyar parlamenterek is: 10—12 képviselő. Ezek most nincsenek, minden a mi vállunkra szakadt, az iroda négy munkaerőjére.

A fővárosban működik az Anghelescu utcában a bucuresti szervezet irodája

is. Hamar Béla református lelkész előök vezetése mellett Szász István titkár végzi itt a munkát: a szegénységélyezést, a Bucurestiben lakó, vagy átmenetileg itt tartózkodó magyarok utbaigazítását, részük-

re különböző felvilágosításokat nyújtanak és eljárnak ügyes-bajos dolgaikban.

Bucurestiben két római katolikus, egy református és egy evangélikus templom van, ahol a fővárosi magyarok magyar nyelvű istentiszteleteken vehetnek részt és magyar prédikációkat hallgathatnak. A város központjában, a Baratiei utcában van Bucuresti egyik római katolikus plébániahivatala, — ahol azonban mindössze négy magyar ember fizet egyházi adót, bár a fővárosban, hozzávetőlegesen megállapítás szerint még ma is mintegy 6000 római katolikus vallásu magyar él. Vasárnap reggelként 9 órakor magyar hívekkel tejk meg a régi, de évekkézel előtt modernizált, központi fűtőtestekkel ellátott templomocskát, hogy meghallgassák Zudor Ferenc prédikációt. Vasárnaponként — délután hat órakor — magyar nyelvű vesernye is van, ezt is Zudor Ferenc tartja. Ebben a templomban egyébként a plébánja mindhárom lelkésze gyóntat magyarul, a bolgár pap is.

A másik ugyancsak magyarok által játogatott

római katolikus templom

a Cuza Voda utcában van. Ez a Szent Ijona templom. Itt P. Horváth Sándor, az ország egyetlen magyar jezsuita lelkésze látja el az egyházi szolgálatot. Itt vasárnaponként fél 11 órakor van magyar nyelvű szentbeszéd. A templom bejáratánál az ajtón meghívó olvasható, amely közli a hívekkel, hogy vasárnap délután műsoros ünnepség lesz, amelynek jövedelmét „a petróleumos hordó vásárlására” fordítják. P. Horváth Sándor magyarázata szerint a templom két kátyhája közül az egyik petróleumfűtésre van berendezve és jöelöre szeretnék beszerezni a tölire szükséges peróleumot — ezért kell a petróleumos hordó. P. Horváth Sándor szerkesztette a néhány hónappal ezelőtt megjelent magyar nyelvű római katolikus hetilapot.

A legszervezettebb és legjobb anyagi körülmények között van a bucuresti

református egyház.

Mintegy hatezren vannak, lelkésziük a fáradhatatlan Hamar Béla, aki reggeltől estig a közért tevékenykedik. A paróchja nem messze van a reformátusok bérházának udvarán épült szép nagy imaháztól. Igen agilis és a gyülekezet. Elemi iskolájában — Bucuresti egyetlen magyar tanítézetében — az iskolai év folyamán több szépsikerű nyilvános ünnepség volt. A karácsonyfa-, anyáknap- és évzáró-ünnepségen Bucuresti magyar kolóniája nagy számban vett részt. Szépen sikerült a hét osztályos és három tanerővel működő iskola szavalóversenye is. Az iskola igazgatója Takács Pál és mellette még egy magyar tanítónő működik: Mátyás Endréné. A szegény gyer-

mekek segélyezése a tanév tartama alatt a tanítónő felügyelete mellett történt. Ő fáradozott azon, hogy tízórájra valamennyi tanulója — 67 református, római katolikus és evangélikus gyermek — egy pohár tejet és kenyeret kapjon, 17 szegény növen lék pedig reggelit és ebédet is. A tanulók felének a református egyház fizette a villamos bérletet is, hogy iskolába járhasanak a messzi külvárosból, a szegény magyar munkásemberek piq lakásaiból.

Az elmúlt évben négy gyermek végezte a hetedik osztályt ketten közülük — Benedek Anna és Szabó István — 9.95, illetve 9.79-es osztályzattal vizsgáztak a miniszteri kiküldött előtt.

A Református Nőszövetség,

amelynek Hamar Béláné az elnökje, hetenként összeüszeli — téjen teáznaq vagy kávéznak, a agok felváltva látják vendégül fizető tagtársnoiket és a jövedelmet a segélyalpra fordítják. Egy-egy ilyen alkalomkor 25—30 magyar nő van együtt. Szépen működik a Református Leányszövetség és az I. K. E. is. Tagjaik vasárnap délutánonként tartják összejöveteleiket, bibliaolvasás után társasjátékkal töltik az időt.

A református egyház tartja fent Bucuresti egyetlen magyar djákothtonát, ahol mintegy tíz magyar főiskolás fiu lakott ebben az évben, de régebben 70—80—100 magyar egyetemista kapott itt szállást.

A magyar evangélikusok

lelkésze Rapp Károly, agilis, fiatal ember, akj minden vasárnap délelőtt magyar nyelven szolgál és prédikál. Bucuresti magyar evangélikusaj — mintegy 2000 lélek — gyakran vehetnek részt templomi vallásos délutánokon és bibliaórákon. Nagy gondot fordítanak a bucuresti magyar evangélikusok, akik a német evangélikusoktól különálló csoportot képeznek, szegényeik segélyezésére is. Ezt a munkát a bucuresti Evangélikus Nőegylet végzi.

Érdemes még megemlíteni ebben a riportban három magyar fiatalember nevét, akik közül ugyan ketten csak átmenetileg tartózkodnak Bucurestiben, de a román fővárosban magyarokat kereső ujságíróknak mégis e ckk keretében kell írnia róluk, mert jelenleg Bucurestiben szereznek elismerést nemcsak maguknak, hanem ezáltal a magyarságnak is.

Ideiglenesen itt tartózkodjk Aczél Ferenc Fagaras-fogarasi római katolikus tanító, a kiváló tehetségű fiatal rajzolóművész, aki sikerült szén- és olajportraitjaival szerez őszinte elismerést. A kitűnő festő Pokorni József László kézdívásárhelyi tanártól, majd zágonj Szabó Lili szászregeni festőművésznőtől tanult, azután képezette magát tovább.

Vizsgái befejezése után a napokban utazott haza Lupeni-Lupényba Kelemen Tibor gyógyszerstanhajgató, aki a bucuresti tudományegyetem gyógyszerészeti kara negyedéves tanfolyamának legjobb tanulója volt, kitűnően vizsgázott és erről a fakultás dékánja elismerő kitüntetést álljtolt ki számára.

Bucurestiben folytatja kereskedelmi akadémiai tanulmányait és egyben állása is van a fővárosban H. Vallet Péternek, az aradi származású országos diszkoszdobó bajnoknak. Feljegyeztük az ő nevét is, mert a sportban ő is dicsőséget szerzett a magyarságnak.

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64
Egyedüli mozgó nyitott tetővel

Ma, szombaton

Előadások 5, 7:30 és 9:30-kor
3 órakor 30 leies helyárrakkal

A humor, az izgalom
és a jókedv filmje:

**A cirkusz
hősei**

Egyesített heti hirdető a legújabb eseményekkel

KÖZGAZDASÁG

A kormány értékeli azt a munkát melyet a mezőgazdák az ország érdekében végeznek

A kormány — mint jelentettük — minisztertanáson állapította meg az új termésből származó gabonaemlék árát. Ezen ármegállapításnál az a szempont lebegett a kormány előtt, hogy az árakat összhangzásba hozza az ipari termékek árával és a tényleges helyzettel. Amikor a kormány így eleget kívánt enni a mezőgazdák igényeinek, a fogyasztók érdekeit em tévesztette szemelől. Természetes, hogy a kormánynak is tudomást kellett szereznie arról a nagyarányú úzérékedésről, mely különösen a kukoricával olt. Hogy ennek a spekulációnak elejét vegye és lehetővé tegye a még raktáron levő kukoricának a andes kereskedelmi forgalomban való eladását, a kormány megengedte, hogy két hónapig a tavalyi ku-

coricatermés szabadon értékesíthető legyen. Ezzel a mezőgazdák jogos kívánsága ment teljesedésbe, mert egyrészt azok, akiknek még van értékesítésre váró tengerijük, nincsenek közvetítőkre utalva, másrészt azok is, akiknek kukoricára van szükségük, közvetlenül a termelőtől szerezhetik be ezt a nagyfontosságú közszükségletű cikket és nem rejtett utakon és igen magas áron. Ugyancsak a mezőgazdák érdekében építettek gabonarakárakat és létesítettek hűtőket is. Mindezek az intézkedések arról tesznek tanubizonyosságot, hogy a kormány tagjai tisztában vannak a mezőgazdák helyzetével is és értékeli azt a munkát, melyre a földművelő lakosság az ország érdekében végez.

Gyűlékony árut öt nap alatt ki kell váltani. A kamráktárakba érkező gyűlékony vagy robbanékony egyi anyagok és hasonló más áruk átvételi idejét minisztertanácsi jegyzőkönyvvel öt napban állapították meg. Ezeket az árukat tehát az eddigi harminc, illetve tizenöt nap helyett, már öt napon belül át kell enni a címzettnek és el kell azokat szállítani a rakárból.

Gabonakereskedelmi társaságok bejelentési kötelessége. A Timisoara-temesvári kereskedelmi és kamara felszólítja az összes részvénytársaságot és az betéti részvénytársaságokat, amelyeknek főereskedelmi ága a gabonakereskedelem, vagy megeszen gabonakereskedelemmel is foglalkoznak, hogy legkésőbb július 30-ig a kamara kereskedelmi iktromjába irassák be az erre vonatkozóan kapott engedélyeket, az engedélyezett kereskedelem tárgyával feltüntetésével és a következők figyelembevételével: Az alapító okmányok és alapszabályok módosítására csak akkor van szükség, ha a társaság kereskedelmi ága a kapott engedéllyel kiterjeszkedett. Amennyiben az engedélyezett tárgy kereskedelmét iddig is folytatták, akkor nem szükséges a módosítás, de a kereskedelmi lajstromban fel kell tüntetni, milyen tárgy kereskedelmére kaptak engedélyt. Ha iddig mellékesen foglalkoztak gabonakereskedelemmel és a főkereskedelmi ág megmaradt, míg a gabonakereskedelmet már nem folytathatják, ezt is fel kell tüntetni a kereskedelmi regiszterben.

Import-szövetek számlázása. Bucurestiből jelent a Rador: Felhívjuk az importőrök figyelmét arra, hogy a szövetek importálására vonatkozó importengedélyek érdekében benyújtott számlákban fel kell tüntetni a szövetek összetételét, vagyis hány százalék celofibrát vagy hasonló fonalat tartalmaz. Azokat a kérvényeket, amelyeknél a csatolt számla nem tünteti ezt fel, nem veszik figyelembe.

A faszén új ára. Az ellátási államtitkárság legújabb rendelete a fából készült és ipari fogyasztás céljaira szánt faszén árát a termelőhelyen átvéve ki-lógramonként nyolc leibe állapította meg.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (88 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50—9.50, francia frank (88 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

JULIUS 20

A kereskedők, gyárosok és iparosok számára engedélyezett és kereskedelmi könyveik rendbehozására engedélyezett határidő lejár.

Sport-Foto-Optic

A legolcsóbb sportlencék és azok javítása

A. M. Müllery-nél

Timisoara I., Str. Solderer 11

Fiók: IV., Bulev. Berthelot 10. Telefon 10-19

Sport hírek minnaenfelől

Bécs atlétikai bajnokságában a legjobb eredményt wotapek érte el, aki 47.77 m-es dobással nyerte a diszkoszvetést; és 13.85-tel a súlylökést. A női bajnokságok során figyelemre méltó Trösch 544 cm-es távolugró eredménye.

Genovában a legjobb olasz férfi tornászok részvételével nagyszabású tornaversenyt rendeztek. Az „öreg” Guglielmotti 54.87 pont al győzött Fioravanti előtt. Neri, az 1932. évi olimpiai bajnok, ötödik lett.

Bukovi Márton, a zágrábi Gradjansky és egyben a horvát válogatott csapat edzője elhatározta, hogy mégis hazatér Magyarországra, ahol alighanem a NAC edzője lesz.

A vasárnapi darmstadti német-magyar uszóviadalor eldöntésre kerülő mérkőzésre Németh János magyar vízilabdakapitány a következő csapatot jelölte ki: Mezey dr. — Tolnai dr., Hazai — Somóczy dr., — Molnár, Kislégi, Brandy. Magyar vízilabdaszakkörökben feltűnést keltett az, hogy a kapitány Bozsi drt, az egyik kimagaslóan legjobb játékost kihagyta a csapatból. Amint a vízilabdakapitány kijelentette, Bozsi dr. azért nem került a csapatba, mert a németek ellen olyan taktikát beszéltek meg, amelybe Bozsi játékmódora nem illik bele.

Rádió

SZOMBAT, JULIUS 18

Bucuresti. 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádiópósta. 12.30 Hanglemezek. 12.50 Kanaoara. 13.50 Németnyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Gyermekek felőre. 18 Zenekari hangverseny. 18.50 A bucaresti spanyol követ beszéde. 19.15 Zenekari hangverseny. 19.50 Németnyelvű hírek. 20. Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21. Zenekari hangverseny. 21.30 Mária királyné emléke. 22 Hírek, sport. 22.20 A zenekari hangverseny folytatása. 23 Táncezene.

Radio Moldova. 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Filmzene. 14 Hírek. 14.20 Jazzband. 13.30 Katonazene. 19 Hanglemezek. 19.15 Előadás. 19.30 Hanglemezek. 20 Előadás. 20.15 Harmónikajáték. 20.30 Hírek. 20.40 Hanglemezek. 21 Hanglemezek. 22 Hírek. 22.20 Táncezene.

Budapest I. 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szalonötös hangversenye. 11.20 Hanglemezek. 11.40 Előadás. 12.10 Katonazene. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Katonazene. 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemezek. 16.10 Mesejáték. 16.45 Hírek. 17.15 Cigányzene. 18.10 Felolvasás. 18.30 Hangképek innen-onnan. 19 Hírek. 19.20 Tarka zenés est. 21.40 Hírek. 22.10 Üzen az otthon. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Táncezene. 24 Hírek.

Budapest II. 18.30 Mezőgazdasági előadás. 19 Ének. 19.25 Felolvasás. 20 Hírek. 20.20 Énekkar hangversenye. 20.50 Felolvasás. 21.10 Kamarazene. 22.10 Muzsikáló Marciatsiget.

VASÁRNAP, JULIUS 19

Bucuresti műsora lapzártáig nem érkezett meg.

Budapest I. 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10 Egyházi ének és szentbeszéd a koronázó főtemplomból. 11.15 Evangélikus istentisztelet. 12.15 Ifjúsági műsor. 12.55 Munkás a katonákért (felolvasás). 13.10 Szórakoztató zene. 13.45 Hírek. 14 Művészlemezek. 15 Mezőgazdasági felolvasások. 15.45 Szántó Gyula magyar nótákat énekel. kiséri Farkas Béla cigányzenekara. 16.10 Borszék (felolvasás). 16.40 Széchenyi hitvese (felolvasás). 17 Hírek. 17.20 Helyszíni közvetítés. 17.40 Nagy mesterek könnyű muzsikája. 18.10 Akiket mindig szívesen hallgatunk (csevegés). 18.20 Buttola Ede tánczenekara. 19 Hírek. 19.20 Induok. 19.45 A hollasi Cupidó (Perezeg Ferenc vigjátéka). 20.35 Hegedűszámok. 20.50 Hangképek a vasárnap sportjából. 21.10 Bura Sándor cigányzenekara. 21.40 Hírek. 22.15 Operett- és filmdalok. 23.25 Szalonötös. 24 Hírek.

Budapest II. 11.15 Pósfászenekar. 12.15 Szórakoztató zene. 15 Táncezene. 19 Elfelejtett sikerek és híres bukások (felolvasás hanglemezekkel). 20 Hírek. 20.10 Rendőrszenekar. 21.10 Elbeszélés. 21.40 Székessővárosi Zenekar.

SPORTESEMÉNYEK

Edzőtáborban készül a bolgár csapat a németek elleni nemzetközi mérkőzésre

A német országos labdarugócsapat vasárnap szőfiában a bolgár válogatottal együttesen játszik. A mérkőzés a bolgár sajtót is élénken foglalkoztatja és azt írják a lapok, hogy a német válogatott csapat najdnem mindegyik tagja jelenleg katoná. Kiemelik azt is, hogy a birodalmi edző a legjobb német csapatot kívánja szembeállítani a bolgár válogatottal. Megállapítják, hogy ez a játék rendkívül érdekes lesz és mindenképpen indokolt a közönség körében észlelt várákozás, amellyel a mérkőzés elé tekintenek. Szőfia lakossága meleg vendégszeretettel fogadja majd a német játékosokat.

A német válogatott keret gyakorló mérkőzéseit Bulgáriában nagy figyelemmel kísérték. Az ideiglenes összeállítás — mondotta ezzel kapcsolatban Semionov, a bolgár szövetség főtitkára — mutatja, hogy a bolgár csapatnak rendkívül erős ellenfele lesz és nagy

harca kell felkészülnie. A válogatott keret nagyarányú győzelmei és góllövők azt igazolják, hogy a kizsmeit játékosok kitűnő formában vannak és különösen Waltert tartják igen veszélyes csatárnak.

A bolgár válogatott keret tagjai is szorgalmasan készülődnek a nagy mérkőzésre. Két hét előtt edzőtáborban gyűjtötték össze a kizsmeit játékosokat és azóta Max Ames német sportoktató, valamint két bolgár edző foglalkozik velük. A játékosok naponta már kora reggel atlétikai gyakorlatokat végeztek, amelyet azután elméleti oktatás, erős gyaloglóturák és edzőjátékok követtek. A válogatottba kizsmeit játékosok közül hatan macedóniai egyesületek tagjai, míg a többiek a szőfi nagygyesületek játékosai. A bolgár szövetség a legjobb csapatot kívánja összeállítani és kielégítő eredményt kíván elérni.

Hügg új világsucsusa a kétmérföldön 8:47.6

Egymérföldes világsucsusa után a svédek esodá-os képességű futója, Gunder Hügg a kétmérföldes világsucsót is kivégezte. Amint a stockholmi jelentés közölte, Hügg 8:47.6 mp-re javította Mäki 8:53.2 mp-es világsucsát, amelyet ezen a ávon 1939-ben állított fel.

Hügg legújabb eredménye felülmulja még az egymérföldes világsucsát is. Majdnem hat másodperccel jobb ez az idő Mäkiénél és ha csak átlagszebeséret is vesszünk, akkor is 3000 méterre 8:11.6-os dőt kapunk. Mivel azonban hosszabb ávról van szó, nyugodtan lehet mondani, hogy ez az idő felér Kärne 8:09-es 3000-es világsucsával is.

A kétmérföldes világsucsót Mäki előtt 8:56 idővel Szabó tartotta. Az eddigi lista a következő:

- 8:09.6 Schrub angol 1904.
- 9:01.4 Wide svéd 1926.
- 8:59.6 Nurmj finn 1931.
- 8:58.4 Lash USA 1936.
- 8:56 Szabó magyar 1937.
- 8:52.2 Mäki finn 1939.
- 8:47.6 Hügg svéd 1942.

Hügg az első futó a világon, aki egy időben mondhatja a magáénak az egy- és kétmérföldes futás világsucsucseredményét. A más atlétikai világsucsucseredményekkel összehasonlítva és az időbeli különbséget is figyelembe véve, megállapítható, hogy Hügg képességei máris veteksenek a maga idejében elérhetetlen Nurmieval.

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünnepnap d. e. 11 és d. u. 3-kor is

CAPITOL

THALIA

APOLLO

Az idei legne-
gyobb olasz film**Verdi szerelmei**

A főszerepben BENJAMINO GIULI, FOSCO GIACHETTI, MARIA CEBOTAR, és GERMANA PAOLIERI.
Mától kezdve a 22. számú ONC UFA hirdető, amely bemutatja Keres-félsziget elfoglalását és a Szabasopol körül folyó harcokat

Rendkívül vidám francia vígjáték

A sors karmaiban

Főszerepben Georges Rigaud és Germaine Aussey

Társadalmi dráma egy orvos életéből

A szülők között

Főszerepben Gusti Huber, Willy Fritsch, Jutta Freybe

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetősi díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Alláskeresés rovatban tíz szóig tizenöt lei, minden további szó kettő lei. Minden más rovatban tizenöt szóig harminc lei, minden további szó három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelzés és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz lei pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Műszerész tanoncnak intelligensebb magyar fiú azonnal felvételt. Műcsozár László szakműszerésznél. Timisoara-Temesvár I., Bratianu tér 3. (3686)

FÉNYKÉPESZT, önállóan, jól dolgozó retusőrt (nőt) keres lehetőleg azonnali belépésre Polifotó, Bucuresti, Edgard Quinet utca 9. szám. (3692)

Napszámost

fiatal

felveszünk

Timisoara-Temesvár III., Carol-ut 45 szám

Mindenes szakácsnőt keresek jó bizonyítvánnyal szobalány mellé. Arad, Carol-körút 7, a házmesternél. (3076)

Erettségizett fiatal nevelőnőt keresek gimnazista leányom mellé, ki a magyar és német nyelvben perfect. Beldi Gergelyné, Tarnavenj-Dicsőszentmárton.

Mindenes főzni tudó, jó bizonyítvánnyal azonnala is felvételt, érdeklődni délelőtt 11 és 1, délután 5 és 6 óra között. A. Pisica és társa cégnél, Timisoara-Temesvár, Carol ut 16. (1841)

Perfect szakácsnőt keresek azonnala, két személyhez. Fizetés 4000 lej. Georg Meyndt, Brasov-Brassó. Regele Carol-ut 34. szám. (3703)

Fényképességét (nőt) perfect negatív-pozitív retusőrt, jó fizetéssel keresek. Ajánlatokat Elekes könyvkereskedésbe kérek. Brasov-Brassó, Regele Mihai utca 25 szám. (3699)

Erettségizett fiatal nevelőnőt keresek gimnazista leányom mellé, ki a magyar és német nyelvben perfect. Beldi Gergelyné, Tarnavenj-Dicsőszentmárton. (3705)

Fiatal német leányt keresünk gyermek mellé. Dr. Jäger, Timisoara-Temesvár III., Domnita Balasa utca 33. (3706)

Bejáró félnapra jó fizetéssel azonnal felvételt, Timisoara-Temesvár IV., Ion Bratianu utca 29., III. em. 14. (5195)

Ügyes, jónevelt leányokat tanulónak felvesz Killian szalon. Arad, Eminescu utca 13. Jelentkezni 5-7-jg. (3103)

Elmúltfiut (vagy leányt) felvesz a Reclama hirdetőiroda. Arad, Eminescu 8. (8000)

Némi irodai gyakorlatlalt bíró etnikai román intelligens fiatal leány azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat írásban Gh. Farcasiu (volt Eles), Arad, Bratianu 1. (3089)

Allást keres

Kocsinak menne 54 éves férfi. Timisoara-Temesvár II., Barbu dela Vrancea utca 28. szám, (házmesternél) (5190)

Kosár, és székfontást olcsón vállal egy vak. Timisoara-Temesvár II., Barbu dela Vrancea 28, Wilwerth Adám. (5189)

Lakás

Szep utca butorozott szoba, fürdővel és telefonnal, egyedülálló ur részére bérbeadó. Timisoara-Temesvár III., Metianu utca 2, I. emelet. (3707)

Különbejárta butorozott szoba átvezetésre, (főleg nappali használatra) kerestetik. Címeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8, „Discret” jelégére kérem. (3085)

Adás-vétel

Ebédlok, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottomanok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Bldariunál, Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keressünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3663)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szobabutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísztárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zalogcéru-láját meghosszabbítja Futárunk hertenként kétszer meg Timisoara. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Női átmeneti kabátot vagy esőkabátot, középtermetre, keresek megvételre. Ajánlatokat szín és ármegjelöléssel „Átmeneti” jelégére a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (5185)

Egy fresko férfiföltény eladó. Timisoara-Temesvár I., Regina Maria-körút 17. (5192)

Uj teniszlabda eladó. Címeket a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. „Tenisz” jelégére. (5193)

Gázreszót, két lángut keresek megvételre. Ajánlatokat „Reso” jelégére a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (5194)

Gyönyörű keleti perzsaszőnyegeket, alkalmi áron eladók. Arad, Sincii utca 12-14, földszint. (3086)

Eladó elköltözés miatt olcsón ebédlő (nem modern) és lezuható villanylámpa, Arad, Eminescu utca 14, I. emelet ajtó 3. (3090)

Keresek megvételre egy esslingeni rolós ablakot, Özv. Issekutz Károlyné. Arad, Serbeasca utca 14. (3087)

Jó árat adok Erdős Renée regényekért. Címeket a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (1865)

75 angora nyul. bojtos, hasas közte 19, 22 egyéves. 25 négyhónapos, 28 egyhónapos, helyszükre miatt 45.000 leiert eladó. Babiák, Fratelia, V. utca 52. sz. (1864)

Kártyaasztal sakkasztaljal eladó. Megtekinthető: Timisoara-Temesvár I., Olimp utca 13. szám, ajtó 2 csak délelőtt. (5187)

Női tavasziföltő jó minőségű, jó állapotban megvételre kerestetik. Címeket ármegjelöléssel „Tavaszi kabát” jelige alatt a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (5186)

Tiszta len-abrosz szalvétákkal, 12 személyes, jutányosan eladó. Timisoara-Temesvár IV., Berthelot-ut 4. szám, ajtó 5, az udvarban. (1866)

Kitinó hegyaljai bor literje 90 lei. Arad, Grigore Comsa (volt Ioan Calvin utca) 34. szám. (3097)

Egy patefon tánclemezekkel eladó. Erdőkölödni Gizi szalon. Arad, Regele Ferdinand 9 szám. (3077)

Kisebb perzsaszőnyegeket keresek megvételre. Ajánlatokat nagyság és ár megjelöléssel a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. „Perzsa” jelégére. (1858)

Zeiss punctaj szemüvegek, napvédők, Reiner optikai szaktületében. Aradon, a városi színház mögött. (3043)

Különféle

Elveszett az U.066673 számú hajtás engedély. A megtalálót kéri, adja le a Timisoara-Temesvári jözsefvarosi katonai tűzoltónál vagy a rendőrség. (5191)

Zongora órákat adok háznál, kezdőknek és haladóknak. Címeket a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (1853)

Ha valami érdekeset akar hallani, ugy keresse fel a párisi grafológusnőt. Egy beszélgetés 50 lei. Timisoara-Temesvár II., Mareşal Joffre utca 26. (1854)

Elveszett felpár fekete bőrkesztyű. Megtaláló jutalom ellenében adja le a Timisoara-Temesvári kiadóban. (5188)

Raktárhelyiség 10x3 méter azonnal kiadó. Timisoara-Temesvár III., Ciprian Porumbescu utca 93. szám. (1852)

Jó házőrző kutya és fiatal farkaskutya átadó. Timisoara-Temesvár III., Sf. Petru-tér 10. szám. (1863)

Elveszett női arany karóra a Bul. Carol 17-től az átjárón keresztül Eminescu utcáig. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le a Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3100)

Elveszett egy fekete nyírott szőri pulkutta. Megtaláló keljő jutalomban részesül. Juhász, Arad, Abatorului 1. sz. (3099)

Ma, szombaton, nagy disznótoros vacsora, vargáblessel Elit kerthelyiségben Arad, (volt Ioan Calvin utca). (3098)

Szép akar lenni?

Használjon **KULKA-féle Illomtejkremei, Illom-tejszappant és Illompudert, három színben.** Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piața I. C. Bratianu

Tactós hullám

a legujabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6 os villamos megállójánál ::

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

A Sibiu-nagyszabasi szentferencendi nővérek vezetése alatt álló róm. kath. gimnázium, kereskedelmi juceum és tanítóképző-intézet előjárósága Str. Dealului No. 4-10, pályázatot hirdet az 1942-43. iskolai évre

torna-tanárnői állásra.

A pályázók sürgősen küldjék be minden szükséges okmánnyal felszerelt folyamodványukat az intézet előjáróságához.

Hirdessen a

a Déli Hírlapban

IMPRUMUTOKRÓL

Okmányokról
Iratokról és
Szamlákról!

FOTOKÓPIA

eredeti nagyságban,
kicsinyítve
vagy nagyítva

TELEFON
34-30

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE

fényképészeti műtermében ::
TIMISOARA I, PIATA LIBERTATI 4